

Velfærdsministeriet

5. februar 2008

Bemærkninger til høringssvarene vedr. udkast til

Forslag til

Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om almene boliger m.v.

(Takst for driftsorienteret tilsyn, indhentelse af økonomiske oplysninger om husstandsmedlemmer og indhentelse af oplysninger om boligsøgende ved anvisninger af ledige almene boliger.)

Modtagne høringssvar

Velfærdsministeriet har modtaget i alt 28 høringssvar. Følgende har svaret: Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Integrationsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Familiestyrelsen, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Undervisningsministeriet, Arbejdsdirektoratet, Ankestyrelsen, Foreningen af jurister ved statsforvaltningerne, Børne- og Kulturchefforeningen, Datatilsynet, Dansk Socialrådgiverforening, Organisation af Selvejende Institutioner (OSI), KL, Kommunernes Revision, Advokatrådet, Domstolsstyrelsen, Dansk Ældreråd, Landsforeningen Sind, Boligselskabernes Landsforening, Danmarks Lejerforeninger, Lejernes Landsorganisation og Rådet for Socialt udsatte.

Ændringer på baggrund af høringsrunden

- I § 1, nr. 2 er lovteksten og bemærkningerne til § 149, stk. 2, præciseret, således at det fremgår, at tilsynstaksten skal beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet *i tilbuddet eller typen af tilbud*.
- I § 1, nr. 2 er sidste punktum i § 149, stk. 2, "Taksten kan dog ikke overstige udgiften ved tilsyn for egne tilsvarende kommunale tilbud" udgået som overflødig.
- I § 1, nr. 3 er § 149, stk. 3, som indeholdt hjemmel for socialministeren til at fastsætte nærmere regler om takstberegningen, udgået.
- Der er i lovforslagets § 4, stk. 2 indført en overgangsbestemmelse, således at Ankestyrelsen fortsat kan behandle klager over afgørelser efter aktivlovens § 3, stk. 4, der er truffet af Sikringsstyrelsen, inden styrelsens afgørelseskompetence ved kongelig resolution blev overført til Integrationsministeriet pr. 1. september 2007.
- I forslaget om indhentelse af nødvendige økonomiske oplysninger om husstandsmedlemmer foretaget en række præciseringer i bemærkningerne til lovforslaget, jf. kommentarerne til nedenstående høringssvar.
- Endelig er der i lovforslaget om indhentelse af oplysninger om boligsøgende ved anvisning af ledige almene boliger m.v. i § 178a, stk. 1 tilføjet, at reglerne om indhentelse af oplysninger også gælder for kommunalbestyrelsens anvisninger til andet udlejningsbyggeri (herunder private udlejningsejendomme og kommunalt ejede ejendomme). Derudover er der foretaget enkelte præciseringer i bemærkningerne, jf. kommentarerne til nedenstående høringssvar.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget består af 3 elementer.

1. Takst for det generelle driftsorienterede tilsyn, "tilsynstakst"

14 af i alt 15 modtagne høringssvar har enten ingen bemærkninger til lovforslaget, eller finder dette meget relevant.

KL tilslutter sig lovforslagets mål om at skabe ligestilling i takstberegningen for private og kommunale/regionale tilbud, ligesom *Organisationen af Selvejende Institutioner (OSI)* finder det positivt, at lovforslaget sigter mod at skabe større gennemsigtighed og sammenlignelighed i priser og omkostninger mellem selvejende og kommunale tilbud, samt at det for de selvejende institutioner og ikke mindst eksisterende friplejehjem og kommende friplejeboliger er væsentligt, at beliggenhedskommunen kan sende regningen for tilsynet videre til de kommuner, hvor borgerne kommer fra.

- *Foreningen af jurister ved statsforvaltningerne* anfører, at det ikke fremgår tydeligt af selve lovteksten, om kommunen skal fastsætte én takst for det samlede tilsyn med private tilbud i kommunen, hvilken takst fordeles ligeligt mellem tilbuddene, eller om kommunen skal fastsætte en takst i forhold til hvert enkelt tilbud eller pr. plads i tilbuddet.

Kommentar

Det er ikke tanken med lovforslaget, at der skal fastsættes én standardtakst.

Velfærdsministeriet har derfor præciseret lovteksten i forslaget til § 149, stk. 2, således at det fremgår, at "Taksten efter stk. 1 skal beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud." Bemærkningerne er præciseret på tilsvarende måde.

- *Foreningen af jurister ved statsforvaltningerne* er bekymret over, at reguleringen medfører et ressourceforbrug til synliggørelse og fordeling af udgifterne samt til opkrævning af taksten – en synliggørelse af et tilsyn med et tilbud. Foreningen ønsker, at fokus skal være på indsatsen, dvs. på kvaliteten af tilbuddenes indhold.

Kommentar

Velfærdsministeriet er helt enig i, at fokus skal være på indsatsen. Lovforslaget medvirker da også til, at den faglige beslutning om valg af tilbud ikke skævvrides af udgiftstænkning.

2. Indhentelse af nødvendige økonomiske oplysninger om husstandsmedlemmer

14 af i alt 15 modtagne høringssvar har ingen bemærkninger til lovforslaget. ..

- *Datatilsynet* har anført en række bemærkninger om begrænsninger efter persondataloven i muligheden for at indhente følsomme oplysninger som f.eks. oplysning om, at et husstandsmedlem er førtidspensionist.

Kommentar

Lovforslaget drejer sig alene om at indhente økonomiske oplysninger om husstandsmedlemmer efter samme regel som gælder i dag for økonomiske oplysninger om ægtefæller. Forslaget giver således ikke hjemmel til at indhente eller videregive følsomme personoplysninger. Dette er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

- *Datatilsynet* fremfører en række bemærkninger om samkøring i kontroløjemed, herunder at der bør være et klart og utvetydigt retsgrundlag, at kontrolordninger som udgangspunkt kun tager sigte på fremtidige forhold, og at borgerne bør gøres opmærksom på kontrolordningen, inden kontrollen iværksættes.

Kommentar

Det er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at samkøring skal ske under hensyntagen til reglerne i persondataloven. Den foreslåede bestemmelse svarer helt til den udtrykkelige samkøringsadgang for økonomiske oplysninger om ansøger og ægtefælle, som et bredt flertal i Folketinget vedtog i 2006 i tilknytning til lov om et indkomstregister, jf. lov nr. 403 og 404 af 8. maj 2006.

- *Datatilsynet* forudsætter mere generelt, at persondataloven vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af forslaget, herunder reglen om at informere de personer, der indhentes oplysninger om.

Kommentar

Det er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at indhenter en kommune oplysninger om en ægtefælle eller et andet husstandsmedlem uden forudgående samtykke, skal kommunen give den pågældende meddelelse herom efter persondatalovens § 29.

Det fremgår allerede af Velfærdsministeriets vejledning til den gældende retssikkerhedslov, at når en kommune indhenter oplysninger om en samlever eller ægtefælle, skal vedkommende have meddelelse om det efter persondataloven, uanset om oplysningerne indhentes efter retssikkerhedsloven eller persondataloven.

- *Ankestyrelsen* har i høringsfasen telefonisk ønsket indsat en overgangsbestemmelse, der præciserer, at Ankestyrelsen fortsat kan behandle klager over afgørelser efter aktivlovens § 3, stk. 4, der er truffet af Sikringsstyrelsen, inden styrelsens afgørelseskompetence ved kongelig resolution blev overført til Integrationsministeriet pr. 1. september 2007.

Kommentar

Velfærdsministeriet er enig.

Der er i lovforslagets § 4, stk. 2, indsat en overgangsbestemmelse.

3. Indhentelser af oplysninger om boligsøgende ved anvisninger af ledige almene boliger m.v.
7 af i alt 13 modtagne høringssvar har ingen bemærkninger til lovforslaget. Hovedparten af de øvrige høringssvar er positive overfor lovforslaget, men har dog enkelte bemærkninger.

- *KL* finder det hensigtsmæssigt, at hjemlen til at indhente oplysninger også omfatter privat byggeri og kommunale ejendomme, således at kommunen kan behandle borgerne på samme måde, uanset hvilket byggeri, de anvises til eller søger bolig i. Nogle kommuner har kommunale ejendomme og en kommune vil forsøge at forhandle sig til anvisningsret i private ejendomme.

Kommentar

Velfærdsministeriet er enig.

Det er i den foreslåede § 178 a, stk. 1 tilføjet, at reglerne om indhentelse af oplysninger også gælder for kommunalbestyrelsens anvisninger til andet udlejningsbyggeri (herunder private udlejningsejendomme og kommunalt ejede ejendomme).

- *Datatilsynet* har påpeget en række bemærkninger om begrænsninger efter persondataloven i muligheden for at indhente følsomme oplysninger, som f.eks. oplysning om, at en person er førtidspensionist. *Datatilsynet* finder det endvidere hensigtsmæssigt at få præciseret, om lovforslaget alene vedrører ansøgningssager, idet forvaltningslovens § 29 om indhentelse af oplysninger om en ansøgers rent private forhold hos en anden forvaltningsmyndighed fortrænger persondataloven i denne type af sager.

Kommentar:

Bestemmelsen i § 11 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven, som lovforslaget henviser til, vedrører indhentelse af oplysninger hos en række parter, herunder også indhentelse af personfølsomme oplysninger. Det er derfor fastsat som en betingelse for at indhente oplysninger efter denne bestemmelse, at den pågældende har givet sit forudgående samtykke hertil.

Bestemmelsen i § 11 a, stk. 2, i retssikkerhedsloven, som lovforslaget ligeledes henviser til, vedrører indhentelse af oplysninger uden samtykke. Bestemmelsen drejer sig alene om indhentelse af økonomiske oplysninger. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at indhente eller videregive følsomme personoplysninger. Forholdet er fremhævet i bemærkningerne til lovforslaget.

Lovforslaget vedrører alene indhentelse af oplysninger i ansøgningssager. Lovforslaget har imidlertid et videregående anvendelsesområde end forvaltningslovens § 29. Forvaltningslovens regel drejer sig om indhentelse af oplysninger om rent private forhold hos en anden forvaltningsmyndig. Lovforslaget omhandler - udover indhentelse af de nævnte oplysninger hos offentlige myndigheder - også indhentelse af oplysninger hos en række private parter. Da lovforslaget som nævnt kræver forudgående samtykke til indhentelse af oplysninger af rent privat karakter, uanset om de indhentes hos offentlige myndigheder eller hos private, vil betingelserne om forudgående samtykke i forvaltningslovens § 29 under alle omstændigheder være opfyldt. Det nævnte forhold præciseres i lovforslagets bemærkninger.

- *Datatilsynet* fremfører en række bemærkninger om samkøring i kontroløjemed, herunder at der bør være et klart og utvetydigt retsgrundlag, at kontrolordninger som udgangspunkt kun tager sigte på fremtidige forhold, og at borgerne bør gøres opmærksom på kontrolordningen, inden kontrollen iværksættes.

Kommentar:

Det er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at samkøring skal ske under hensyntagen til reglerne i persondataloven.

- *Datatilsynet* forudsætter mere generelt, at persondataloven vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af forslaget, herunder reglen om at informere de personer, der indhentes oplysninger om.

Kommentar

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at indhenter en kommune økonomiske oplysninger uden forudgående samtykke, skal kommunen give den pågældende meddelelse herom efter persondata-

vens § 29.

- *Danmarks Lejerforeninger* efterlyser dokumentation for nødvendigheden af lovændringen, og er under alle omstændigheder uenig i forslaget om at indhente økonomiske oplysninger om ansøgeren uden samtykke. Foreningen finder, at der er tale om en udbygning af den bureaukratiske – og tvangsmæssige – overvågning af borgerne.
- *Lejernes Landsorganisation* finder ikke, at det er i overensstemmelse med formålet med den kommunale anvisningsret, at kommunen skal kunne indhente en så bred vifte af oplysninger om de boligsøgende, som lovforslaget lægger op til.

Kommentar

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at hensigten er at gøre kommunalbestyrelsens sagsbehandling hurtigere, lettere og mere korrekt. Der åbnes for, at kommunalbestyrelsen vil kunne rekvirere oplysninger til brug for sagsbehandlingen direkte hos de relevante parter – og for de økonomiske oplysningers vedkommende ved anvendelse af e-indkomstregistret. Herved bidrager forslaget til, at der kan opnås de fordele, som var formålet med at oprette e-indkomstregistret. Dette vil også indebære fordele for ansøgeren. Hvis kommunalbestyrelsen skal indhente oplysninger om rent personlige forhold, kan dette kun ske med samtykke fra den pågældende. Når der ikke kræves forudgående samtykke ved indhentelse af økonomiske oplysninger, skyldes det hensynet til i størst mulige omfang at opnå de nævnte fordele i relation til kommunens sagsbehandling - herunder ved anvendelse af indkomstregistret. Hvis kommunalbestyrelsen indhenter økonomiske oplysninger uden ansøgerens forudgående samtykke, skal kommunalbestyrelsen underrette den pågældende herom, jf. bemærkningerne ovenfor om persondatalovens § 29. Det fremgår af lovforslaget, at kommunalbestyrelsen kun må indhente oplysninger i den udstrækning, det er nødvendigt for sagens behandling, ligesom kommunalbestyrelsen har en generel forpligtelse til at give ansøgeren skriftlig besked om kommunens adgang til efter de nævnte regler at indhente både oplysninger om rent personlige forhold og andre oplysninger til brug for sagsbehandlingen, jf. § 178 a, stk. 2. Det er således Velfærdministeriets opfattelse, at hensynet til ansøgerens retssikkerhed fuldt ud er tilgodeset i lovforslaget.

- *Dansk Ældreråd og Landsforeningen Sind* har i deres høringssvar peget på vigtigheden af, at oplysninger om rent personlige oplysninger kun indhentes efter et forudgående samtykke hos den pågældende, samt at forvaltningslovens § 29 iagttages ved indhentelse af økonomiske oplysninger. Dansk Ældreråd ser tillige gerne en regel om, at indhentede oplysninger fra f.eks. praktiserende læge, psykologer, social- og sundhedspersonale m.fl. skal sendes til borgeren.

Kommentar

Med hensyn til kommunalbestyrelsens adgang til at indhente oplysninger hos andre henvises til kommentarerne ovenfor til høringssvarene fra Datatilsynet og Danmarks Lejerforeninger.

Spørgsmålet om borgernes mulighed for at få indsigt i oplysninger, som kommunalbestyrelsen indhenter hos læger m.fl., falder uden for lovforslagets rammer. De nærmere regler herom - herunder reglerne om aktindsigt og partshøring m.v. – fremgår af forvaltningsloven.